



HET OPDRACHTGEVERS  
FORUM IN DE BOUW

---

**Secretariaat**

P/a Technische Universiteit Delft -  
Faculteit Bouwkunde

Julianalaan 134 | 2628 BL Delft  
Postbus 5043 | 2600 GA Delft

T +31 (0)15 27 88704

E [info@opdrachtgeversforum.nl](mailto:info@opdrachtgeversforum.nl)

I [www.opdrachtgeversforum.nl](http://www.opdrachtgeversforum.nl)

Het Opdrachtgeversforum in de bouw

# Jaarverslag 2019

*Ans Rietstra*

*Hanneke Veldhuis*

## Jaarverslag 2019

# Inhoudsopgave

<b>1</b>	<b>Inleiding</b>	<b>2</b>
1.1	Samenstelling Stuurgroep	2
1.2	Samenstelling Ambassadors of Change	3
<b>2</b>	<b>Activiteiten 2019</b>	<b>3</b>
2.1	Ambassadors of Change	4
2.2	Werkgroepen	5
2.3	Leerstoel Publiek Opdrachtgeverschap	5
2.4	De Bouwcampus	5
2.5	Tot slot	6
2.6	Thema's stuurgroepvergaderingen	7
2.7	Activiteiten	7
2.8	Werkzaamheden secretariaat	7

## 1 Inleiding

Het Opdrachtgeversforum wil een bijdrage leveren aan het professionaliseren van de bouw door het zijn van:

- Een echt forum waar de belangrijkste (semi)publieke opdrachtgevers bij elkaar komen;
- Een netwerk en ontmoetingsplek voor professioneel opdrachtgeverschap in een (semi)publieke context (uitwisseling van ervaringen en ideeën, bespreking van casuïstiek);
- Een kennismakelaar voor professioneel opdrachtgeverschap (kennisontwikkeling en -uitwisseling);
- Een publiek toegankelijke kennisbron voor de ontwikkelde kennis en ervaring.

Het Opdrachtgeversforum in de bouw is opgericht in 2005 en kent een stuurgroep, een tweede kring (Ambassadors of Change) en twee werkgroepen. De stuurgroep wordt ondersteund door een adviseur en het secretariaat. Het secretariaat is gevestigd bij de TU Delft, afdeling *Management in the Built Environment* van de Faculteit Bouwkunde.

### 1.1 Samenstelling Stuurgroep

Samenstelling stuurgroep per 31-12-2019

	Stuurgroepleden	Organisatie
1	Rob Haans	De Alliantie
2	Bas Takens	Erasmus Universiteit
3	Ilma Merx	Gemeente Den Haag
4	Gerben Wigmans	Gemeente Rotterdam
5	Joost de Ruig	Hoogheemraadschap HNK
6	Henk Peter Kip	Mitros
7	Ryan van der Ven	Nationale Politie
8	Sebastiaan de Wilde	NS Stations
9	Ans Rietstra (voorzitter)	ProRail
10	Lindy Molenkamp	Provincie Noord-Holland
11	René Bleeker	Radboud UMC
12	Roger Mol	Rijksvastgoedbedrijf
13	Michèle Blom	Rijkswaterstaat
14	Mirjam de Boer	Schiphol Group
15	Marleen Hermans (adviseur)	TU Delft

	Ondersteuning	
	Hanneke Veldhuis (secretaris) Joke Burghardt (secretariaat)	TU Delft

### Wijzigingen stuurgroep in 2019

#### Nieuwe stuurgroepleden

Lindy Molenkamp – Provincie Noord-Holland (februari 2019)

Henk Peter Kip – Mitros (februari 2019)

## 1.2 Samenstelling Ambassadors of Change

Samenstelling AoC per 31-12-2019

	<b>Ambassadors</b>	<b>Organisatie</b>
1	Marianne Kok	De Alliantie
2	Cedrique Steenkamer	Gemeente Rotterdam
3	Ron Sierink	Mitros
4	Inge van den Heuvel	Nationale Politie
5	Jerry Lok	NS Stations
6	Eelco van Ruiten	ProRail
7	Marco Hofman	Provincie Noord-Holland
8	Diana Thijsse	Radboud UMC
9	Peter Oosterloo (voorzitter)	Rijksvastgoedbedrijf
10	Marlotte Koster	Rijkswaterstaat
11	Marjolein Witteveen	Scheldestromen
12	David Bruinse	Schiphol Group
13	Hanneke Veldhuis	TU Delft

## 2 Evaluatie 2019

In het bedrijfsplan is vastgesteld dat het Opdrachtgeversforum wil fungeren als aanspreekpunt, kennismakelaar, netwerk en ontmoetingsplek en publiek toegankelijk moet zijn.

Hoewel het Opdrachtgeversforum formeel geen aanspreekpunt is, het heeft immers geen beslissingsbevoegdheid, is het wel een geaccepteerd gesprekspartner in de bouw. Door de diverse samenstelling van de stuurgroep fungeert deze als intermediair tussen de aangesloten organisaties en verschillende instanties, brancheorganisaties en initiatieven zoals bijvoorbeeld de Bouwcampus en de Bouwagenda. Voor het verder brengen van de resultaten van deze relaties is persoonlijk commitment van stuurgroepleden van groot belang: de effectiviteit van het Opdrachtgeversforum valt of staat met de inzet van de stuurgroepleden. Ieder lid voelt zich dan ook aangetrokken tot vernieuwend opdrachtgeverschap en draagt dat binnen de eigen organisatie uit.

Het Opdrachtgeversforum is een kennismakelaar in die zin dat een makelaar bemiddelt en mensen bij elkaar brengt. De stuurgroep en de kring daaromheen – secondanten, Ambassadors, werkgroepen, leerstoel – brengt mensen bij elkaar in de eigen organisatie en tussen organisaties met als resultaat dat er kennis wordt gedeeld. De communicatie over de activiteiten van het Opdrachtgeversforum worden steeds belangrijker. De website biedt mogelijkheden om kennis en casuïstiek digitaal te delen.

Ook in 2019 zijn de stuurgroepvergaderingen steeds zoveel mogelijk rondom één thema georganiseerd. Een belangrijk en terugkerend agendapunt was de veiligheid in de bouw. Naar aanleiding van het rapport 'Bouwen aan constructieve veiligheid - Lessen uit instorting parkeergebouw Eindhoven Airport' is er in 2019 een aantal keer een TOPoverleg veiligheid georganiseerd. De uitkomsten van dat overleg, en die van de resultaten van de Kerncoalitie Veiligheid, werden in de stuurgroep gedeeld.

Het thema samenwerking met de markt is voor het Opdrachtgeversforum altijd een belangrijk onderwerp. Rijkswaterstaat heeft de uitkomsten van onderzoek met de stuurgroep gedeeld en Schiphol deed uitgebreid verslag van de (weg naar) de nieuwe, langjarige onderhoudscontracten. Een bezoek van de Rijksspoormeester en de Rijksbouwmeester inspireerde. Het bevestigde dat samenwerking tussen verschillende opdrachtgevers in de huidige tijd noodzakelijk is en leidt tot een betere kwaliteit van de openbare ruimte. Dit was ook het thema van het jaarlijkse Diner Pensant. Om tot de noodzakelijke transitie en transformaties te komen, hebben publieke partijen elkaar nodig.

Daarnaast zijn digitalisering (smart buildings, privacy, BIM, etc.), duurzaamheid en circulariteit belangrijke en terugkerende thema's.

## **2.1 Ambassadors of Change**

De Ambassadors of Change zijn de schakel tussen de bestuurders en de organisatie en tussen de verschillende organisaties. Een groep van jonge en fris denkende doeners uit de gelederen van het forum. Doelstelling van de Ambassadors is het expliciet en breed delen van kennis en het netwerk verstevigen. Door het inzetten van netwerken in de eigen organisaties, met andere opdrachtgevers en de markt, wordt een verbinding tussen kennis, projecten en maatschappelijke opgaves gemaakt. Elke stuurgroepvergadering schuift een wisselende vertegenwoordiging van de Ambassadors aan om een agendapunt in te vullen, de stuurgroep alert te houden en te prikkelen. Ze halen op wat er gebeurt in de organisaties en controleren of ambities reëel zijn.

Tijdens de InfraTech werd er door de Ambassadors een interactief debat georganiseerd samen met de leerstoel Publiek Opdrachtgeverschap. Drie PhD's poneerden stellingen waar het publiek met 'waar' of 'onwaar' op reageerde. Ans Rietstra en Marleen Hermans gingen met elkaar en het publiek in discussie over de stelling, waarna het publiek van mening kon veranderen. Een druk bezocht en energerend evenement.

Na het TOPoverleg van november 2018 over marktspanning zijn de Ambassadors aan de slag zijn gegaan met het bijeenbrengen van data ten behoeve van een inkoopplanning over de organisaties heen. Het was een hele klus om de verschillende data te analyseren en te bepalen welke informatie waardevol is. In de planning moeten eigenlijk materiaalstromen, benodigde arbeid en risico's worden meegenomen. En als de data bijeen is gebracht, hoe gaan we om met het gebruik van de data door commerciële dienstverleners? Een onderwerp dat in de toekomst verder uitgewerkt zou kunnen worden. Over dit onderwerp is er in 2019 ook een Forumcafé georganiseerd: samenwerken aan continuïteit. Ongeveer 50 opdrachtgevers van verschillende organisaties en een aantal marktpartijen kwamen in Utrecht bij elkaar om kennis en ervaringen delen aan de 'stamtafels'.

Ook hebben de Ambassadors tijdens een aantal sessies de strategische agenda verder uitgewerkt. Tijdens de laatste stuurgroepvergadering van 2019 is tijdens een interactieve bijeenkomst met de stuurgroep een visie op de toekomst vastgesteld. Een toekomst waarin grote transitie nodig zijn waar Opdrachtgevers gezamenlijk een rol in spelen.

## **2.2 Werkgroepen**

Ook in 2019 werd veel aandacht geschonken aan het thema circulair bouwen. De werkgroep Circulaire Bouweconomie, gestart in het najaar van 2017, heeft een aantal ontwerpprincipes gepresenteerd.

De leerstoel Publiek Opdrachtgeverschap neemt deel aan de werkgroep zodat wetenschappelijke kennis en praktijk samen optrekken. Er zijn twee stagiaires van de TU Delft op onderzoek gegaan in vier verschillende organisaties (Schiphol, Rijksvastgoedbedrijf, ProRail en Rijkswaterstaat) om de 'drivers and barriers' voor circulair opdrachtgeverschap te onderzoeken. Dit heeft geleid tot de rapportage 'Maar hoe dan?! Een evaluatie van circulaire projecten bij (semi)publieke opdrachtgevers'.

De leden van de werkgroep zoeken steeds verbinding met andere initiatieven, zoals Platform CB'23 en de transitieagenda.

De stuurgroep BIM Opdrachtgevers (BOG) draagt bij aan de ontwikkeling van uniforme informatienormen en uitwisselingsafspraken in de bouwsector. Er is afstemming met de stuurgroep van het Opdrachtgeversforum en de Bouw Informatie Raad (BIR). In 2019 is de DigiDeal voor de Gebouwde Omgeving (DigiDealGO) ondertekend door meerdere partijen. In de DigiDealGO worden sectorbrede afspraken gemaakt over de uitwisseling, eigenaarschap en organisatie van data en informatie in de bouw. De DigiDealGO is gericht op het aanbrengen van overzicht en samenhang in de digitalisering in de Gebouwde Omgeving. De DigiDealGO geeft richting aan, biedt houvast en werkt aan versnelling van de digitalisering van de bouwsector.

Onder de BOG zijn twee werkgroepen actief één voor GWW en één voor B&U waarin kennis wordt gedeeld over de operationalisering van bovenstaande ontwikkelingen.

## **2.3 Leerstoel Publiek Opdrachtgeverschap**

De leerstoel Publiek Opdrachtgeverschap werkt aan de hand van een meerjarig onderzoeksprogramma dat in overleg met het Opdrachtgeversforum is opgesteld. In dit programma zijn drie onderzoeksthema's gedefinieerd: publieke waarden in het opdrachtgeven, samenwerking tussen opdrachtgever en opdrachtnemer en professionele organisatiestructuren voor opdrachtgeverschap. Er zijn vier PhD's bezig met onderzoek op deze thema's. Naast deze jonge onderzoekers zijn er diverse medewerkers betrokken bij onderwijs, onderzoek en valorisatie. Op projectbasis wordt er samengewerkt met andere universiteiten (zoals de VU, Universiteit Twente, TU Eindhoven en Radboud Universiteit Nijmegen), opdrachtnemers en opdrachtgevende organisaties die geen lid zijn van het Opdrachtgeversforum. In oktober heeft de leerstoel een drukbezocht mini-symposium over circulair opdrachtgeverschap georganiseerd.

## **2.4 De Bouwcampus**

De Bouwcampus biedt een plek, een netwerk en een werkwijze om innovatie in de bouwsector te versnellen en andere vormen van samenwerken te stimuleren. In december 2018 heeft de stuurgroep van het Opdrachtgeversforum besloten actief de doelen van de Bouwcampus ondersteunen, als klankbord te fungeren en gezamenlijk de programmaprioriteiten vast te stellen. Individuele organisaties wordt gevraagd om deel te nemen aan voor hen relevante innovatieprogramma's. De stuurgroep wordt een echte fanclub, die 'harde' en reële feedback geeft op de programma's van de Bouwcampus met de eerlijkheid die bij vriendschap hoort.

## **2.5 Tot slot**

Het Opdrachtgeversforum biedt een goed netwerk voor inspiratie en kennisuitwisseling. Het vergroot de slagkracht van organisaties en biedt een podium voor initiatieven van en door de leden. Samen zijn de leden een echte 'doorzettingsmacht': voor veranderingen in de sector zijn samenwerkende opdrachtgevers van cruciaal belang. Door samen te werken in nieuwe arrangementen kunnen we processen aanjagen en inkoop inzetten voor innovatie.

De tweemaandelijksse bijeenkomsten zijn zinvol voor het uitwisselen van kennis en het bespreken van casuïstiek. Hierbij gaat het niet alleen om het delen van goede voorbeelden, maar ook om het delen van ervaringen met complexe opgaven, vraagstukken en het leren van fouten. Hiervoor is een open en veilige omgeving nodig, waar stuurgroepleden en Ambassadors zich kwetsbaar durven opstellen.

Van de stuurgroep kan niet worden verwacht dat zij gezamenlijk beslissingen nemen: de leden zitten op persoonlijke titel en hebben een zeer diverse achterban. Wel kan de stuurgroep gezamenlijk initiatieven ondersteunen, bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid en circulariteit, en richting geven, bijvoorbeeld in de gezamenlijke programma's van de Bouwcampus.

## **2.6 Thema's stuurgroepvergaderingen**

- 13.02.2019 Circulaire economie: statement en ontwerpprincipes.  
Strategische agenda (Ambassadors).  
Veiligheid in de bouw.
- 24.04.2019 Presentatie en discussie over rapport Rijkswaterstaat 'Toekomstige opgave Rijkswaterstaat: Perspectief op de uitdagingen en verbetermogelijkheden in de GWW-sector'  
Toekomst Bouwcampus.  
Veiligheid in de bouw.
- 19.06.2019 Presentatie Rijksbouwmeester Floris van Alkemade en Rijksspoormeester Eric Luiten over de kwaliteit van de publieke ruimte.  
Presentatie en discussie over de (totstandkoming van) de nieuwe onderhoudscontracten van Schiphol.
- 18.09.2019 Veiligheid in de bouw: drie voorstellen van de kerncoalitie.  
Presentatie Radboudumc over het 'Smart Hospital' en de routekaart duurzaamheid.
- 06.12.2017 Toekomst Opdrachtgeversforum en strategische agenda. Samen met de Ambassadors of Change.

## **2.7 Activiteiten**

- 14.01.2019 TOPoverleg bouwveiligheid
- 18.01.2019 Interactief debat InfraTech met Leerstoel PO, Ambassadors, Ans Rietstra en Marleen Hermans
- 05.03.2019 TOPoverleg bouwveiligheid
- 05.07.2019 Forumcafé Samenwerken aan continuïteit
- 03.09.2019 TOPoverleg bouwveiligheid
- 30.10.2019 Diner Pensant met gemeente Den Haag: transities en transformaties.
- 10-10-2019 TOPoverleg bouwveiligheid

## **2.8 Werkzaamheden secretariaat**

- Vooroverleg met voorzitter, adviseur en secretaris voor de stuurgroepvergaderingen;
- Voorbereiding en verslaglegging vijf stuurgroepvergaderingen;
- Deelnemen aan bijeenkomsten en ondersteunen van Ambassadors of Change;
- Deelnemen aan vergaderingen en ondersteunen van Werkgroep Circulaire Bouweconomie;
- Organisatie InfraTech, Werksessie en Forumcafé's;
- Organisatie TOPoverleg;
- Contact onderhouden met diverse organisaties (PIANOo, De Bouwcampus, Neerlands Diep, BOG, de Bouwagenda, etc.);
- Organisatie Diner Pensant;
- Communicatie en website actueel houden;
- Informatieverzoeken afhandelen;
- Financiële jaarafroning en lopende financiën.